

Sygn. akt I C 44/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSR del. Zygmunt Drożdżejko

Protokolant: Karolina Lipka

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2016 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa **J. P. (1)**

przeciwko (...) **w N. (USA)**

o zapłatę

I. **oddala powództwo;**

II. **zasądza od powoda J. P. (1) na rzecz strony pozwanej (...)**

w N. (USA) kwotę 14 417 zł (czternaście tysięcy czterysta siedemnaście złotych) tytułem kosztów procesu;

III. **nakazuje ściągnąć od powoda J. P. (1) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie kwotę 38 zł (trzydzieści osiem złotych) tytułem kosztów sądowych.**

Sygn. akt I C 44/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 29.09.2016r.

Powód J. P. (1) wystąpił przeciwko M. (...). w N. z pozwem o zapłatę kwoty 360 294,33 zł z odsetkami od dnia 9.05.2008r. Ponadto domagał się zasądzenia kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazano, że Powód zawarł umowę z (...) spółka z o.o. w K. na mocy której (...) spółka z o.o. miała wybudować budynek wielomieszkaniowy przy ul. (...) i sprzedać powodowi jedno mieszkanie i dwa garaże. (...) spółka z o.o. nie wywiązała się z umowy i powód wypowiedział umowę, ale (...) spółka z o.o. nie zwróciła wpłaconych pieniędzy. (...) spółka z o.o. upadła i powód nie jest w stanie odzyskać pieniędzy. Wyłącznym udziałowcem (...) Spółka z o.o. był (...) S.A. w K.. (...) S.A. w K. zawarł umowę z pozwanym na mocy której Wyemitował on obligacje, które nabył pozwany. (...) S.A. miał wykupić te obligacje. Zabezpieczeniem realizacji umowy było poręczenie dokonane przez (...) spółka z o.o. na kwotę 150 000 000 zł. Na nieruchomości przy ul. (...) została ustanowiona również hipoteka na rzecz pozwanego. (...) spółka z o.o. udzieliła pożyczek (...) S.A.

Powód czynu niedozwolonego upatruje w trzech sytuacjach:

a) fakt doprowadzenia w wyniku zamierzonych i celowych działań pozwanego do udzielenia przez (...) spółka z o.o. poręczenia dla (...) S.A. na kwotę 150 000 000 zł i to zobowiązywało L. (...) do świadczenia pierwotnie i następnie niemożliwego do spełnienia, przy pełnej świadomości pozwanego, pozwany wiedział że jest to działanie na szkodę konsumentów;

b) fakt doprowadzenia w wyniku zamierzonych i celowych działań pozwanego do ustanowienia na nieruchomości przy ul. (...) w K. zabezpieczenia w uprzywilejowany sposób, przy pełnej świadomości istnienia roszczeń klientów (konsumentów) leopard spółka z o.o. w K.;

c) fakt doprowadzenia w wyniku zamierzonych i celowych działań pozwanego do udzielenia przez leopard Spółka z o.o. w K. wielu pożyczek (...) S.A. w K., przez co (...) spółka z o.o. utracił płynność finansową i stał się niewypłacalny, a tym samym doprowadził do szkody klientów (...) spółka z o.o. w K..

W ocenie powoda to całość działań pozwanego stanowiło czyn niedozwolony.

Pozwany wniosk o oddalenie powództwa, podnosząc, że jego działalnice było zgodne z prawem. Zaprzeczył jakoby wiedział o pożyczkach.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyłącznym udziałowcem (...) spółka z o.o. w K. był (...) S.A. w K.. (...) spółka z o.o. w K. zawarł w dniu 6.10.2006r. umowę przedwstępną na mocy której (...) spółka z o.o. zobowiązał się wybudować w K. przy ul. (...) budynek wielomieszkaniowy, a następnie sprzedać J. P. (1) jedno z mieszkań za cenę 453 456 zł. Wówczas na nieruchomości nie była ustanowiona hipoteka na rzecz pozwanego. Powód zobowiązał się, że nie będzie ujawniał swojego prawa w księdze wieczystej bez zgody spółki. W przypadku ujawnienia prawa umowa miała ulec rozwiązaniu.

W dniu 5.10.2007r. zawarto aneks o przedłużeniu terminu wykonania umowy.

W dniu 9.11.2007r. powód zawarł z (...) spółka z o.o. umowę przedwstępną na zakup miejsca postojowego w garażu wielostanowiskowym. Wówczas w księdze wieczystej wpisana już była hipoteka na sume 10 000 000 zł na rzecz M. (...).

W dniu 21.11.2007r. powód zawarł z (...) spółka z o.o. umowę przedwstępną na zakup miejsca postojowego w garażu wielostanowiskowym. Wówczas w księdze wieczystej wpisana już była hipoteka na sume 10 000 000 zł na rzecz M. (...). Na poczet umów powód w dniu 9.10.2006r. wpłacił kwotę 68 020 zł, w dniu 17.10.2007r. – 39 980 zł, w dniu 12.11.2007r. – 20 000 zł, w dniu 24.11.2007r. – 20 000 zł., w dniu 7.04.2008r. – 96 800 zł, w dniu 17.05.2008r – 43 200 zł, w dniu 7.06.2008r. – 43 200 zł. Pismami z dnia 27.10.2007r. powód odstąpił od wszystkich trzech umów. Powód nigdy nie odzyskał wpłaconej kwoty.

Dowód: umowa przedwstępną k.37-45, aneks k.46-49, umowa przedwstępną k.50-56, umowa przedwstępną k.57-63, potwierdzenia przelewu k.64-70, pisma o odstąpieniu od umowy k.71-73, częściowo bezsporne.

(...) S.A w K. w dniu 2.11.2006r. zawarł z pozwanym M. (...) w N. umowę o współpracy w zakresie emisji obligacji. Zgodnie z tą umową (...) wyemitował obligacje, które nabył pozwany. Potem obligacje miały być wykupione, a oprocentowanie było na poziomie 25 %. W sumie pozwany nabył obligacje za kwotę 66 500 000 zł. Jako zabezpieczenie wykupu obligacji została zawarta pomiędzy (...) spółka z o.o., a pozwanym umowa poręczenia do kwoty 150 000 000 zł bez kosztów i odsetek, a z wszelkimi kosztami i odsetkami maksymalna kwota poręczenia wynosiła 300 000 000 zł. Ponadto jako zabezpieczenie ustanowiono hipotekę na kilku nieruchomościach w tym również na nieruchomościach (...) spółka z o.o. w K. – między innymi na nieruchomości położonej w K. przy ul. (...) w K..

(...) nigdy nie wykupił tych obligacji. W ramach różnych postępowań pozwany odzyskał kwotę ponad 30 000 000 zł.

Na podstawie umowy M. (...) w N. uzyskał stanowisko w radzie Nadzorczej (...) S.A. w K.. Najpierw (...) była pięcioosobowa i pozwany miał 2 przedstawicieli, a potem (...) była 3 osobowa i pozwany miał 1 stanowisko. Pozwany nie miał żadnych przedstawicieli ani w zarządzie (...) S.A, ani w organach (...) spółka z o.o.

Dowód: umowa o emisję obligacji k.74-106, umowa poręczenia k.107- 115, odpis z ksiąg wieczystych k.116-191, częściowo okoliczności niesporne.

(...) spółka z o.o. kilkakrotnie pożyczył pieniądze (...) S.A. w K. i tak w dniu 14.09.2006r. – 9000 000 zł, w dniu 29.12.2006r. – 2 000 000 zł, 29.12.2006r. – 4 000 000 zł, 30.12.2006r. – 9 000 000 zł, 30.12.2006r. – 3 000 000 zł. Wcześniej zdarzała się sytuacja, że (...) S.A. pożyczał pieniądze (...) spółka z o.o.

Dowód: umowa pożyczek k.192 – 200, zeznania świadka P. L. (1) k.373, zeznania świadka B. Z. k.374, , zeznania świadka J. P. (2) k.378, zeznania świadka P. K. k.378-379

Sąd ogłosił upadłość zarówno (...) spółka z o.o. w K. jak i (...) S.A. w K.. (...) spółka z o.o. w K. zgłosił wierzytelność w postępowaniu upadłościowym (...) S.A. w K. na kwotę 28 441 139,17 zł. Postępowanie upadłościowe (...) spółka z o.o. zostało umorzone uwagi na brak środków. W tym postępowaniu powód zgłosił wierzytelność na kwotę ponad 293 000 zł. Postępowanie upadłościowe (...) S.A. nie zostało jeszcze zakończone.

Dowód: Monitor k.201 – 202, zgłoszenie wierzytelności k. 203-206, postanowienia k.207- 223, zgłoszenie wierzytelności k. 233-246, zeznania świadka M. Z. k.371, zeznania świadka T. S. k.371

Pozwany był świadom tego, że finansuje (...) S.A., a zabezpieczenie udziela (...) spółka z o.o. Był świadom tego, że (...) spółka z o.o. nie ma żadnych korzyści z emisji obligacji. Pozwany był świadomy tego, że (...) spółka z o.o. na nieruchomości przy ul. (...) realizuje budowę budynku wielorodzinnego i finansowanie tego odbywa się w ten sposób, że ludzie wpłacają pieniądze i za te pieniądze budowany jest budynek i po wybudowaniu lokale mieszkalne zostaną przeniesione na własność na rzecz ludzi, którzy zakupili mieszkania.

Dowód: okoliczność bezsporna

Ocena dowodów:

Sąd dał wiarę zgromadzonym w sprawie dokumentom, albowiem ich prawdziwość nie była kwestionowana.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków M. Z., T. S.. Oni byli syndykami i zeznawali na okoliczności które znajdują potwierdzenie w dokumentach lub SA bezsporne pomiędzy stronami.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków P. L. (2), B. Z., A. Ł., J. P. (2), P. K. albowiem ich zeznania znajdują potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym. Oczywiście jest, że świadkowie ci starają się umniejszać swoją rolę w doprowadzeniu do upadłości spółek, ale ta część zeznań nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Zeznania jednak w najważniejszej części to jest relacji pomiędzy spółkami, pomiędzy (...) S.A, a pozwanym oraz braku relacji pomiędzy (...) spółka z o.o. a pozwanym są zbieżne z dokumentami i w istocie rzeczy nie były sporne pomiędzy stronami.

Sąd pominął dalsze wnioski dowodowe o przesłuchanie kolejnych świadków oraz powoda, albowiem było to zbędne. Stan faktyczny w istocie rzeczy był bezsporny. Różnice dotyczyły nieistotnych okoliczności.

Sąd zważył co następuje:

Roszczenie powoda nie jest uzasadnione.

Podstawę roszczenia stanowił art. 415 kc., który stanowi:

Kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia.

Dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenia miał również art. 422 kc

Za szkodę odpowiedzialny jest nie tylko ten, kto ją bezpośrednio wyrządził, lecz także ten, kto inną osobę do wyrządzenia szkody nakłonił albo był jej pomocny, jak również ten, kto świadomie skorzystał z wyrządzonej drugiemu szkody.

Aby sprawca ponosił odpowiedzialność z tytułu czynu niedozwolonego konieczne jest spełnienie dwóch przesłanek. Po pierwsze działanie potencjalnego sprawcy musi być bezprawne, a po drugie musi on ponosić winę.

Z bezprawnością mamy do czynienia wówczas, gdy ktoś postępuje wbrew obowiązującym przepisom. Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego pozwany nie naruszył żadnego przepisów. Zresztą nawet sam powód nie wskazuje żadnego przepisu, który zostałby naruszony. Trudno również w działaniach pozwanego dopatrzeć się odpowiedzialności za działania zarządów (...) spółka z o.o. i (...) S.A. To nie pozwany prowadził bieżącą działalność tych spółek. Pozwany jedynie kupił obligacje i zażądał zabezpieczenia ich wykupu. Jest oczywiste, że zabezpieczenia były bardzo duże, ale też zainwestowana kwota była bardzo duża 66 500 000 zł. Zabezpieczenia znacznie przewyższały kwotę inwestycji, ale jest to naturalne. Ustanawia się wiele zabezpieczeń, ponieważ nie każde zabezpieczenie w przyszłości okaże się skuteczne. Nawet w przedmiotowej sprawie mieliśmy do czynienia z taką sytuacją, a mianowicie pozwany mimo posiadanej hipoteki n nieruchomości (...) S.A. z najwyższym pierwszeństwem nie może się zaspokoić, ponieważ Sąd Najwyższy uznał, że byłoby to sprzeczne z prawem. Zatem to zabezpieczenie pozwany utracił bezpowrotnie i nie ma żadnych szans, aby uzyskać z tej nieruchomości jakąkolwiek kwotę. (...) S.A. posiada nieruchomość, która została wyceniona na 80 000 000 zł. Ale i z tej nieruchomości pozwany nie może się zaspokoić, ponieważ nie ma podmiotów chętnych do zakupu tej nieruchomości. Pozwany na pewno był świadom możliwości wystąpienia tego typu sytuacji i dlatego dążył do uzyskania jak najszerzych. Dbanie w sposób racjonalny o własne interesy nie jest działalnością sprzeczną z prawem. To nie pozwany wyrządził szkodę powodowi tylko (...) spółka z o.o.

Z ustalonego stanu faktycznego nie sposób również wyciągnąć wniosku, aby pozwany był współsprawcą, pomocnikiem, podżegaczem w działalności (...) spółka z o.o., albo, aby skorzystał z wyrządzonej szkody. Pozwany sam jest poszkodowanym w działalności (...) S.A i trudno wymagać, aby to on miał jeszcze wyrównywać szkodę wyrządzoną przez (...) spółka z o.o.

Sąd nie dopatrzył się również w działalności pozwanego naruszenia zasad współżycia społecznego. Działalność pozwanego nie była ukierunkowana na wyrządzenie szkody powodowi i innym ludziom.

Kosztami procesu sąd obciążył powoda na zasadzie art. 98 kpc.

W skład zasądzonych kosztów wchodzi wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego 14 400 zł (§ 2.7) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. „w sprawie opłat za czynności radców prawnych” i opłata od pełnomocnictwa – 17 zł.

W punkcie III wyroku sąd nakazał ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa – na zasadzie art. 113 ustawy „o kosztach sądowych w sprawach cywilnych” - kwotę 38 zł, która to kwota stanowi wydatki sądu.

Mając powyższe na uwadze orzec należało jak w sentencji wyroku.